

Sofi Oksasella on merkitystä Virolle

Suomalais-virolaisen kirjailijan Sofi Oksasen Puhdistus-kirja on käännetty 43 kielelle, ja sitä on myyty yli miljoona kappaletta. Näytelmänä sitä on esitetty monissa maissa. Seinäjoella näytelmä veti täysiä katsomoita. Puhdistus-elokuvan ensi-ilta on 7.9. Sofi itse saapuu Matin-Tupa elokuvafestivaalille Ylistaroon marraskuussa.

Virossa on seurattu Oksasen menestystä silmät pyöreinä, ja arvostetut kulttuurihenkilöt kuten Rein Veideman ja Jaan Kaplinski ovat esittäneet kitkeriä kommentteja. Virolaiset itse ovat käsitelleet miehitystä, sortoa kirjoissa, näytelmissä.

Oksanen on ikänsä, ja taustasta johtuen kuitenkin ulkopuolinen. Jaan Krossin muistelmassa mainitaan nimeltä ihmisiä, jotka olivat osa miehittäjän koneistoa, mutta joista kasvoi kansallismielisiä kommunisteja ja jotka olivat mukana laulamassa sovjetia suohon.

Ulkopuolisuus on tietenkin Oksaselle etu, hän voi kirjoittaa fiktiota, mennä suoraan asiaan. Viikonlopun aikana olen naispesäpallon, tv-maottelun, ja arkipuuhien lomassa lukenut uusinta Kun kyyhkys katosiivat -romaanin. Hän kirjoittaa hyvin taistelukohtauksistakin, menee monen ihmisen nahkoihin. Natsi-Saksa ja Neuvostoliitto, pienten kansojen sortajia. Laatutyötä.

Talvisodan aikana Suomesa oli suuri joukko ulkomaisia sotakirjeenvaihtajia. He ylistivät meitä kirjoituksiinsa, kertoivat torjuntataisteluista pit-

Kirjoittaja uskoo, että Puhdistus ja muut Sofi Oksasen teokset suojelevat Viroa yhtä paljon kuin päivystävät Naton hävittäjät. KUVA:TIMO ANNANPALO

kin itärajamme. Suomalaisen sankarimaine auttoi meitä, kun toisen maailmansodan loppulaskua kirjoitettiin. Vaikka olimme Saksan sotakavereita.

Sofi-kirjailija tuo koko maailman tietoon sukukansan kohdalon. Jos Kremlin joissain esikunnissa halutaan sotkeutua Viron elämään pronsisoturi-kiistan tavoin, kynns on var-

masti noussut.

Tällainen avoin puuttuminen vaikeuttaisi myös suhteita suomalaisiin.

Puhdistus ja muut teokset suojelevat Viroa yhtä paljon kuin päivystävät Naton hävittäjät. Virolainen kritiikki on vaimentunut samalla kun Puhdistus-kirjan menestys on levinnyt kaikille mantereille. "Meis-

tä puhutaan", sanovat virolaiset toisilleen.

Tosin suurvallan aivoituksia on vaikea ymmärtää. Venäläismedian Suomen tuntija on dosentti B., en halua kirjoittaa hänen koko nimeään. Uusi ilmiö on Helsingin Sanomien nettipalstoille nimimerkeillä kirjoitettavat lähetystövirkaillat. Tosin heidän tekstinsä on usein niin

Terijoen hallituksen sanomien kaltaista, että ei mene läpi suomalaisessa todellisuudessa.

Mutta he oppivat, ja meidän tulee ymmärtää, että he ovat osa suurvallan luomaa suunnitelmaa toimia rajojen ulkopuolella.

Myös kriisin sattuessa.

Pentti Kangasluoma
Lapua